

MD – 2004. mun. Chișinău. bd. Ștefan cel Mare. nr.198

Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/2-877 din .. 02 .. 03 2016

La nr.03/1655 din 17 februarie 2016
nr.03/2034 din 24 februarie 2016

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.544/1995, Legea nr.1104/2002, Legea nr.190/2007, Codul de procedură penală, Legea nr.333/2006, Codul contravențional, Legea nr.59/2012, Legea nr.320/2012).

Anexă potrivit textului:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 3 (trei) file;
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr.544/1995, Legea nr.1104/2002, Legea nr.190/2007,
Codul de procedură penală, Legea nr.333/2006, Codul
contravențional, Legea nr.59/2012, Legea nr.320/2012)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituție și art.47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.art.6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în contextul executării pct.13 din Planul Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de asociere RM-UE în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.808 din 07 octombrie 2014.

Prin proiect se propune aducerea în concordanță a cadrului normativ cu prevederile Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

d. Suficiența argumentării. Deși în nota informativă autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației în vigoare și referințe la reglementările corespundente ale legislației comunitare, considerăm că argumentele invocate nu justifică pe deplin necesitatea promovării proiectului. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi în compartimentul „Evaluarea în fond a proiectului” din prezentul raport de expertiză.

Totodată, luând în considerare că procesul de avizare a fost urgentat la solicitarea Ministerului Justiției, iar Centrul nu a avut posibilitatea de a se expune pe conținutul conceptual al actului normativ, precum și faptul că textul proiectului a fost completat la propunerea altor autorități publice consultate, ne rezervăm dreptul de a ne expune punctul de vedere conceptual în prezentul raport de expertiză.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal prin prisma asigurării protecției drepturilor și libertăților fundamentale. Totodată, aplicarea în practică a acestora va face dificilă activitatea entităților publice enumerate în Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, prin care va fi prejudiciat interesul public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în prezentul raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, după inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa electronică).

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe pagina web a Ministerului Justiției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La art.IV pct.3 din proiect privind completarea art.212 alin.(1) al Legii nr.333/2006

„Articolul 212 alineatul (1) după cuvintele „desfășurării urmăririi penale” se completează cu cuvintele „în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal”.”

Potrivit art.19 lit.a) al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ *fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.*

Completarea art.212 alin.(1) al Legii nr.333/2006 cu sintagma „în condițiile Legii privind

protecția datelor cu caracter personal” la final, va duce la apariția neclarităților în ceea ce privește actele normative care reglementează desfășurarea urmăririi penale. Astfel, introducerea sintagmei menționate la sfârșitul alin.(1) schimbă sensul prevederii. Considerăm norma de la art.IV pct.3 din proiect ca fiind neargumentată și abuzivă, în special datorită:

- alin.(1) al aceluiași articol – prin care art.15 alin.(2) Cod de procedură penală se completează cu o nouă propoziție, care stabilește expres că *prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procesului penal are loc în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal*;

- art.V din proiect – prin care art.13 alin.(1) al Legii nr.333/2006 se completează cu litera f¹), potrivit căreia ofițerul de urmărire penală este obligat să *respecte prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal*.

Prin urmare, completarea art.212 alin.(1) Cod de procedură penală cu cuvintele „în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal” după cuvintele „desfășurării urmăririi penale”, este de prisos.

Recomandarea: Punctul 3 art. IV urmează a fi exclus din proiect.

2. Conflicte ale normelor de drept

La art.III din proiect privind completarea art.5 al Legii nr.190/2007 cu alin.(2¹)

„(2¹) Entitățile raportoare vor întreprinde măsurile de identificare a persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv, doar cu condiția justificării legăturii de cauzalitate dintre obiectul examinat și categoria sau categoriile de date ce se intenționează a se colecta, cu individualizarea fiecărei categorii de date cu caracter personal suplimentar colectate, ori de câte ori se intenționează o astfel de prelucrare.”

Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost elaborată în conformitate cu cerințele standardelor internaționale în domeniu (Recomandările FATF și Directivele UE). În acest context, prevederile art.5, alin.(1) și (2) cuprind măsurile de identificare a clienților de către entitățile raportoare și reprezintă un proces obligatoriu a politicii de precauție privind clientela, stabilit în conformitate cu cerințele stricte ale Recomandării 10 FATF și art.11, 13 și 14 ale Directivei 2015/849¹, care expres prevăd condițiile și măsurile de identificare a clienților de către entitățile raportoare.

Mai mult ca atât, prevederile pct.43 și 46 din Preambulul Directivei 2015/849 menționează că prelucrarea datelor cu caracter personal este permisă doar în scopul executării directivei, inclusiv datelor ce țin de precauția privind clientela, fiind justificate exceptările și restricționările de la art.13 din Directiva 95/46/CE² ce țin de dreptul accesului la informație și, acolo unde este cazul, excepțiile și restricțiile de la art.20 din Regulamentul (CE) nr.45/2001³.

---

¹ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei

² Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date

³ Regulamentul (CE) NR. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date

Nerespectarea normelor prenotate va avea ca efect neconformarea Republicii Moldova în procesul de evaluare de către Comitetul MONEYVAL al Consiliului European și, respectiv, suportarea unor consecințe negative pentru stat (ex.: includerea Republicii Moldova în listele negre, efectuarea monitorizărilor speciale etc.).

Recomandarea: Articolul III necesită a fi exclus din proiect.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

La art.II pct.2 din proiect privind completarea art.44 din Legea nr.1104/2002 cu alin.(4)

„2. Articolul 44 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Controlul asupra conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal se efectuează de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.””

Potrivit art.19 alin.(1) al Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, *controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care acționează în condiții de imparțialitate și independență.* Prin urmare, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare - CNPDCP) este unica autoritate publică din Republica Moldova competentă să efectueze controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal.

În nota informativă autorul menționează că „Pentru a evita dublarea prevederilor Legii nr.133/2011 în textele legilor propuse spre modificare, s-a considerat oportun de a crea conexiunea între legile enumerate și legea specială în domeniul protecției datelor cu caracter personal”.

În acest context, nu este clară necesitate stipulării exprese în Legea nr.1104/2002 a organului care efectuează controlul asupra conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul Centrului Național Anticorupție.

Deși completarea art.II din proiect cu pct.2 este propunerea CNPDCP, considerăm dispoziția respectivă ca fiind nefondată și abuzivă, în special pentru faptul că legile speciale ale altor autorități publice implicate în cooperarea polițienească și în examinarea cauzelor penale și contravenționale nu conțin prevederi similare.

Introducerea doar în Legea nr.1104/2002 a normei prenotate este o inechitate în comparație cu alte autorități publice centrale, inclusiv organe de ocrotire a normelor de drept.

Recomandarea: Articolul II pct.2 urmează a fi exclus din proiect.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

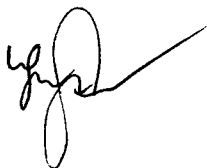
Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr.62 din 19 aprilie 2013, de către

Vadim Gheorghită
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
29 februarie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.544/1995, Legea nr.1104/2002, Legea nr.190/2007, Codul de procedură penală, Legea nr.333/2006, Codul contravențional, Legea nr.59/2012, Legea nr.320/2012)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La art.IV pct.3 din proiect privind completarea art.212 alin.(1) al Legii nr.333-XVI din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală „Articolul 212 alineatul (1) după cuvintele „desfășurării urmăririi penale” se completează cu cuvintele „în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal”.”	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Potrivit art.19 lit.a) al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat; Completarea art.212 alin.(1) al Legii nr.333/2006 cu sintagma „în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal” la final, va duce la apariția neclarităților în ceea ce privește actele normative care reglementează desfășurarea urmăririi penale. Astfel, introducerea sintagmei menționate la sfârșitul alin.(1) schimbă sensul prevederii. Considerăm norma de la art.IV pct.3 din proiect ca fiind neargumentată și abuzivă, în special datorită: - alin.(1) al aceluiași articol – prin care art.15 alin.(2) Cod de procedură penală se completează	Punctul 3 art. IV urmează a fi exclus din proiect.

			<p>cu o nouă propoziție, care stabilește expres că prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procesului penal are loc în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal;</p> <p>- art.V din proiect – prin care art.13 alin.(1) al Legii nr.333/2006 se completează cu litera f1), potrivit căreia ofițerul de urmărire penală este obligat să respecte prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	
2	<p>La art.III din proiect privind completarea art.5 al Legii nr.190/2007 cu alin.(21) „(21) Entitățile raportoare vor întreprinde măsurile de identificare a persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv, doar cu condiția justificării legăturii de cauzalitate dintre obiectul examinat și categoria sau categoriile de date ce se intenționează a se colecta, cu individualizarea fiecărei categorii de date cu caracter personal suplimentar colectate, ori de câte ori se intenționează o astfel de prelucrare.”</p>	<p>Prevederi incompatibile cu norme internaționale</p>	<p>Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost elaborată în conformitate cu cerințele standardelor internaționale în domeniu (Recomandările FATF și Directivele UE). În acest context, prevederile art.5, alin.(1) și (2) cuprind măsurile de identificare a clienților de către entitățile raportoare și reprezintă un proces obligatoriu a politicii de precauție privind clientela, stabilit în conformitate cu cerințele stricte ale Recomandării 10 FATF și art.11, 13 și 14 ale Directivei 2015/849 , care expres prevăd condițiile și măsurile de identificare a clienților de către entitățile raportoare.</p> <p>Mai mult ca atât, prevederile pct.43 și 46 din Preambulul Directivei 2015/849 menționează că prelucrarea datelor cu caracter personal este permisă doar în scopul executării directivei, inclusiv datelor ce țin de precauția privind clientela, fiind justificate excepțiile și restricționările de la art.13 din Directiva 95/46/CE ce țin de dreptul accesului la informație și, acolo unde este cazul, excepțiile și restricțiile de la</p>	<p>Articolul III necesită a fi exclus din proiect.</p>

			<p>art.20 din Regulamentul (CE) nr.45/2001 . Nerespectarea normelor prenotate va avea ca efect neconformarea Republicii Moldova în procesul de evaluare de către Comitetul MONEYVAL al Consiliului Europei și, respectiv, suportarea unor consecințe negative pentru stat (ex.: includerea Republicii Moldova în listele negre, efectuarea monitorizărilor speciale etc.).</p>	
3	<p>La art.II pct.2 din proiect privind completarea art.44 din Legea nr.1104/2002 cu alin.(4) „2. Articolul 44 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Controlul asupra conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal se efectuează de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.””</p>	<p>Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau grupuri</p>	<p>Potrivit art.19 alin.(1) al Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care acționează în condiții de imparțialitate și independență. Prin urmare, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare - CNPDCP) este unica autoritate publică din Republica Moldova competentă să efectueze controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal.</p> <p>În nota informativă autorul menționează că „Pentru a evita dublarea prevederilor Legii nr.133/2011 în textele legilor propuse spre modificare, s-a considerat oportun de a crea conexiunea între legile enumerate și legea specială în domeniul protecției datelor cu caracter personal”.</p> <p>În acest context, nu este clară necesitate stipulării exprese în Legea nr.1104/2002 a organului care efectuează controlul asupra conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul Centrului Național Anticorupție. Deși completarea art.II din proiect cu pct.2 este</p>	<p>Articolul II pct.2 urmează a fi exclus din proiect.</p>

		<p>propunerea CNPDCP, considerăm dispoziția respectivă ca fiind nefondată și abuzivă, în special pentru faptul că legile speciale ale altor autorități publice implicate în cooperarea polițienească și în examinarea cauzelor penale și contravenționale nu conțin prevederi similare.</p>	
--	--	---	--

Introducerea doar în Legea nr. 1104/2002 a normei prenotate este o inechitate în comparație cu alte autorități publice centrale, inclusiv organe de ocrotire a normelor de drept.